

§62

Översyn av bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda (RS/1658/2018)

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade 2018-12-11 § 179 att fastställa Bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18) (RS/1658/2018) enligt Sveriges kommuner och regioner, SKRs, förslag. Det beslutades också att regionstyrelsen ska vara pensionsmyndighet och att de förtroendevalda ska vara anmälda till arbetsförmedlingen och aktivt söka annan försörjning för att komma i fråga för aktiva omställningsinsatser samt att de omställningsåtgärder som erbjuds de förtroendevalda ska motsvara de åtgärder som kan erbjudas till anställda i Region Jämtland Härjedalen vid uppsägning på grund av arbetsbrist.

I juni 2022 § 78 fastställde regionfullmäktige ny politisk organisation för mandatperioden 2023-2026 enligt det förslag som den särskilda beredningen arbetat fram under 2021-2021. Förutom förslag till politisk organisation har beredningen sett över och diskuterat OPF-KL 18 vid ett flertal tillfällen och landat i att inga förändringar av reglerna ska göras. I fullmäktiges beslut i juni tillkom dock ett uppdrag att göra en översyn av OPF-KL för att framför allt se över reglerna om samordning av förvärvsinkomster.

Nuvarande bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos regionen på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid. Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete. För att få rätt till de olika omställningsstöden krävs en skriftlig ansökan.

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid. För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader och kan utges i högst tre år. Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent under de två första åren och med 60 procent under tredje året. Stödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av regionen som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder*.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommun, region eller

kommunalförbund, får uppdrag i Riksdagen eller regeringen eller får förvärvsarbete i minst motsvarande omfattning.

Omställningsersättningen ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster. Med förvärvsinkomst avses bland annat lön från anställning, sjukpenning, a-kassa, föräldrapenning, pension mm. Det första årets utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd samordnas inte med förvärvsinkomster. De två följande åren undantas årligen ett prisbasbelopp från samordning.

De flesta regioner och kommuner har antagit SKRs förslag till OPF-KL 18 i sin helhet och efter kontakt med SKR har de inte för avsikt att revidera reglerna inför kommande mandatperiod.

Som sagts ovan syftar omställningsstödet till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sina uppdrag. En förtroendevald är ofta inte berättigad till a-kassa och omställningsstödet kan därför innebära en ekonomisk trygghet som bidrar till att personer vågar ta sig an politiska uppdrag. Regeln att första årets omställningsstöd inte behöver samordnas med andra inkomster kan samtidigt innebära att en avgående politiker kan lyfta stora ersättningar i omställningsstöd samtidigt som de förvärvsarbetar och tjänar lön. Risker är att detta kan sticka i ögonen på medborgarna eftersom reglerna är mer gynnsamma för förtroendevalda än för andra förvärvsarbetare och det kan i längden skada förtroendet och bidra till ett ökat politikerförakt.

Det är dock en fördel att regler kring förtroendevaldas omställningsstöd hanteras lika över landet. Därför föreslås att Region Jämtland Härjedalen inte gör några lokala ändringar av reglerna nu utan ger ett uppdrag till regionstyrelsen att uppmana SKR att göra en översyn av OPF-KL 18 och särskilt reglerna om samordning av förvärvsinkomster under första året.

* Den angivna åldern i LAS (Lagen om anställningsskydd) är fr o m år 2023, 69 år.

Förslag till beslut

Fullmäktiges presidium föreslår regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL 18) ska fortsatt gälla enligt regionfullmäktiges beslut 2018-12-11 § 179.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att uppmana Sveriges kommuner och regioner (SKR) att göra en översyn av OPF-KL 18 och särskilt reglerna om samordning av förvärvsinkomster under första året.

Fullmäktiges presidium

2022-09-06

Beslut

Fullmäktiges presidium föreslår regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL 18) ska fortsatt gälla enligt regionfullmäktiges beslut 2018-12-11 § 179.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att uppmana Sveriges kommuner och regioner (SKR) att göra en översyn av OPF-KL 18 och särskilt reglerna om samordning av förvärvsinkomster under första året.

Expedieras till

Pensionshandläggare
HR-direktör
Enhetschef löneservice
Sekretariatet

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Revidering av bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda (OPF-KL18)

Paragrafen är justerad